

[Anne Melchior]

ge af os har frygtet og peget på – har været betydeligt overvurderet, og at heller ikke denne variant af Karl Marx' teorier har kunnet føres ud i livet, uden at det er sket på bekostning af værdier, som vi i hvert fald inden for vort livssystem ikke ønsker angrebet. Efter at have set TV-udsendelsen i går aftes om den hellige familie, som Karl Marx' familie mere eller mindre blev kaldt, føler jeg trang til at slutte med at sige, at hvis Karl Marx levede i dag, ville han formodentlig ikke engang kunne opnå indrejsevisum i Sovjetunionen og formodentlig heller ikke i Fidel Castros Cuba.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Ved den sidste større udenrigspolitiske debat her i folketinget, i november 1978, startede hr. Steen Folke med at citere følgende udtalelse fra statsministerens åbningsredegørelse. Jeg citerer fra Folketingstidende 1978-79, sp. 2462:

»Det politiske samarbejde mellem EF-landene vil fortsat være rammen om en meget betydelig del af Danmarks samlede indsats på det udenrigspolitiske område. Det er glædeligt at kunne konstatere en stigende grad af sammenfald i synspunkterne hos de ni på mange vigtige udenrigspolitiske spørgsmål.«

Jeg går ud fra, at statsministeren og udenrigsministeren og en række partier her i folketinget har haft rig lejlighed til at glæde sig siden hen. Tendensen i dansk udenrigspolitik har i hvert tilfælde helt klart været en stigende grad af underlæggelse under fælles EF-interesser. Der er tale om en markant stigende linje, og den har også været med til at udvikle en selvstændig dansk udenrigspolitisk profil.

Jeg noterede mig også i udenrigsministerens redegørelse, at han selv slog meget på de strenge, der hed øget EF-samarbejde og øget solidaritet med USA. EF-landenes fælles indstilling til en boykot af Iran er et af de eksempler, der har været trukket frem adskillige gange. Det gør det imidlertid ikke mindre væsentligt, både fordi det understreger de forhold, at regeringen i væsentlige spørgsmål lægger stor vægt på EF-harmoniseringen, og også fordi det viser, i hvor stor grad EF ligger under for pression fra USA.

Da EF-landene besluttede, at man ville foretage en boykot, hvis gidslerne ikke var

frigivet – eller hvis der ikke var sket afgørende forbedringer i muligheden for at få dem frigivet – blev det fremhævet, at denne beslutning bl. a. skulle forhindre, at der blev grebet til alvorligere midler fra USAs side. VS påpegede dengang, at nøjagtig det modsatte ville ske, og det gjorde det som bekendt. Til trods for regeringens egen oprindelige forklaring på nødvendigheden af en handelsboykot, gjorde man alligevel ikke det, at man tog afstand fra USAs intervention, da det viste sig, at det var det, den var med til at forårsage. Tværtimod erklærede man, at det var en humanitær gerning.

Jeg kritiserede de ni's erklæring om Afghanistan under Afghanistandebatten her i folketinget, og jeg satte især et spørgsmålstegn ved, med hvilke midler EF egentlig havde forestillet sig at gøre Afghanistan neutralt, fordi jeg heri så en fare for et begyndende militært samarbejde inden for EF.

VS har som bekendt taget afstand fra Sovjets invasion i Afghanistan. Men det er vigtigt at forstå, at forudsætningen for, at det bliver det afghanske folk selv, der kommer til at bestemme den fremtidige udvikling, er, at der ud over den nødvendige tilbagetrækning af sovjetiske styrker bliver sat en stopper for den infiltration, der foregår fra USAs, Kinas, Pakistans og visse arabiske landes side.

Men når dette er sagt, er det lige så vigtigt at forstå, hvad baggrunden for udviklingen i såvel Iran som Afghanistan har været. Der var aldrig blevet tale om en gidselaktion i Teheran, hvis der ikke forud for denne havde været tale om 25 års shahdømme, der var blevet støttet massivt fra USAs side med en enorm oprustning, og hvis der ikke havde været tale om, at USA efter shahens fald indfros 15 mia dollars, som tilhørte Iran, og som lå i de amerikanske banker. Der var formodentlig heller aldrig nogen sinde blevet tale om en sovjetisk invasion i Afghanistan, hvis der ikke forinden havde været tale om en utrolig kraftig oprustning i hele Mellemøsten, finansieret af USA i stor udstrækning og støttet af tilstedeværelsen af amerikanske tropper forskellige steder i det mellemøstlige område. Det fritager ikke Sovjetunionen for et ansvar, men det er total proportionsforvrængning, når den nuværende spændte situation fremstilles som et resultat af Sovjetunionens invasion.